

“Wij zijn de narren onder de bouwpartners”: Antwerpse architecten over de “systeemfouten” binnen hun sector

Voor een op de vijf architecten is het sop de kool niet meer waard. Antwerpse architecten Sven Grooten (B-architecten) en Femke Verheyen (Sculp.it) getuigen over de enorme scheeftrekkingen binnen hun sector. “Bij een bouwproject is de architect altijd de partij die het minst verdient. Dat is een systeemfout.”

Elien Van Wynsberghe

17:39

Luisteren

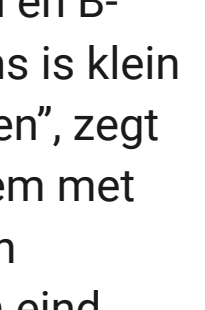
Delen

Lage erelonen en een hoge werkdruk maken dat bijna 20 procent van de architecten overweegt om de sector te verlaten. Dat cijfer uit de bevraging van Netwerk Architecten Vlaanderen (NAV) verbaast de Antwerpse architecten Sven Grooten en Femke Verheyen niet. Grooten richtte bijna dertig jaar geleden samen met Dirk Engelen en Evert Crols het gerenommeerde B-architecten op. Verheyen werkt sinds acht jaar als architect en werd drie jaar geleden medebestuurder van het jonge Antwerpse bureau Sculp.it.

LEES OOK.

Een op de vijf architecten wil er de brui aan geven, Stefanie maakte de switch echt: “Je verdient amper het zout op je patatten”

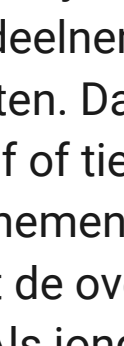

“Mocht ik dertig jaar later geboren zijn en B-architecten vandaag oprichten, de kans is klein dat we het nog zo ver zouden schoppen”, zegt Sven Grooten. En dat heeft volgens hem met verschillende zaken te maken. “Wij zijn begonnen in de rock-’n-rollperiode van eind jaren negentig. Er was in die tijd een gat in de markt voor creatieve bureaus. Vandaag is de concurrentie enorm. Zowel uit binnen- als buitenland.”

B-architecten won in zijn beginjaren verschillende grote ontwerpwedstrijden. “Dat maakte dat we snel uit de startblokken zijn geschoten. We verdienden weinig en moesten als beginnend bedrijf vooral investeren, maar we werkten hard, zagen opportuniteiten en haalden daar veel energie uit”, vertelt Grooten.

Sven Grooten van B-architecten. © Sarah Van den Elsen

Als jonge architect maak je bij overheidsopdrachten geen schijn van kans. Je moet bijvoorbeeld drie gebouwen van een bepaalde schaal binnen vijf jaar tijd gerealiseerd hebben. Dat is van de pot gerukt

Sven Grooten

B-architecten

Die opportuniteiten zijn er vandaag een stuk minder. “Vroeger kon je als beginnend architect veel eenvoudiger deelnemen aan overheidsopdrachten. Dan moest je het opnemen tegen vijf of tien andere kandidaten. Nu moet je het opnemen tegen zestig andere kandidaten en legt de overheid de lat gigantisch hoog. Als jonge architect maak je geen schijn van kans. Zo moet je bijvoorbeeld drie gebouwen van een bepaalde schaal binnen vijf jaar tijd gerealiseerd hebben. Dat is natuurlijk van de pot gerukt. Zelfs met dertig jaar ervaring op de teller en op dit moment meer dan 200 actieve projecten in binnen- en buitenland, voldoen wij niet altijd.”

Belabberde verloning

En dan is er nog de hoge werkdruk en de belabberde verloning, zeker voor beginners. “Tijdens mijn stage werkte ik op zelfstandige basis en verdiende ik na anderhalf jaar 10 euro bruto per uur. Na een academische studie van vijf jaar”, vertelt Femke Verheyen. “Na vijf jaar verdiende ik 25 euro bruto per uur. Ik werkte in die periode gemakkelijk tien uur per dag. En toen had ik nog geen gezin.”

Vandaag is ze mama van een kleuter van vier. “Drie jaar geleden ben ik bewust mee als bestuurder in het bureau gestapt vanuit de ambitie om mijn carrière verder uit te bouwen en om wat meer financiële stabiliteit te creëren. De werkdruk blijft echter hoog: vergunningsprocedures duren vaak lang en projecten vergen veel opvolging, waardoor ook de financiële doorstroming vaak op zich laat wachten.”

Zolang wij niet betaald worden zoals andere vrije beroepen, zie ik geen beterschap voor onze sector. Ik doe mijn werk met veel passie, maar ik denk er soms toch over na om op termijn voor een stabielere functie te gaan

Femke Verheyen

Sculp.it

Femke Verheyen samen met haar medebestuurders van het Antwerpse bureau Sculp.it. © RR

“Architecten zijn de narren van de bouwpartners”, zegt Sven Grooten. “Wanneer een makelaar een woning verkoopt, krijgt hij 3 procent op de verkoopprijs van het pand. Als architect krijg je voor een groot nieuwbouwproject, als je goed onderhandelt, 6 procent op de bouw prijs. Die bouw prijs ligt ongeveer de helft zo laag als de verkoopprijs. Voor een woning van 500.000 euro houden makelaar en architect dus evenveel over. Alleen zijn wij gemiddeld wel vijf jaar met een heel team met een project bezig en zijn we daar na oplevering ook nog eens tien jaar verantwoordelijk voor. De makelaar is er – als de verkoop vlot gaat – maximaal enkele uurtjes mee in de weer. Dat is een enorme systeemfout.”

Een grapje

“Doe je dit beroep niet uit passie, dan hou je het niet vol”, zegt Grooten. “Veel mensen haken ontgoocheld af door de manier waarop onze sector in elkaar zit.” “Je wordt tegen elkaar uitgespeeld en sommige architecten werken bijna gratis”, zegt ook Femke Verheyen.

En wat er dan nog kan gebeuren, is dat de opdrachtgever zegt: *het was maar om te lachen*. “Kijk maar wat er recent met de geplande nieuwbouw voor het M HKA is gebeurd”, aldus Grooten. “Dat hebben wij ook al verschillende keren meegemaakt, zoals nu met het hoofdkantoor voor het nieuwe politiebureau in Brussel. Wij hebben duizenden uren geïnvesteerd in de architectuurwedstrijd en het uitvoeringsdossier ligt al maanden klaar. Maar het project staat op de helling, nu Brussel een eengemaakte politiezone krijgt en men daardoor niet meer weet wie de bouwheer wordt.”

“Zolang wij niet betaald worden zoals andere vrije beroepen, zie ik geen beterschap voor onze sector”, zegt Verheyen. “Dat baart me zorgen. Ik doe mijn werk met veel passie, maar ik denk er soms toch over na om op termijn voor een stabielere functie te gaan. Zeker als ik een tweede kind zou willen. Daarom heb ik een bijkomende master Stedenbouw behaald. Dat opent mogelijkheden voor jobs binnen stadsdiensten, waar de werk-privébalans vaak beter zit. Maar ondertussen blijf ik me vol overtuiging inzetten voor ons bureau. Daar proberen we die balans ook te respecteren, maar op het einde van de rit moet er nu eenmaal genoeg geld binnenkomen.”

Binnenland

Architectuur